

FÖRDJUPNING – Riksbankens utvecklingsarbete

Fokus för Riksbankens penningpolitiska utvecklingsarbete under 2020 låg av naturliga skäl på coronapandemin och dess ekonomiska konsekvenser. För att få snabb information om utvecklingen i ekonomin började Riksbanken samla in olika realtidsindikatorer och komplettera företagsundersökningen med mer frekventa intervjuer. Därutöver har Riksbanken analyserat de makroekonomiska effekterna av pandemin, bland annat på arbetsmarknaden och inflationen. Ett omfattande arbete har också lagts ned på att analysera och implementera nya penningpolitiska verktyg.

Fokus på de ekonomiska effekterna av coronapandemin

Riksbanken har under 2020 arbetat med att förstå och analysera de ekonomiska konsekvenserna av coronapandemin. När krisen slog till behövde Riksbanken börja samla in så kallade realtidsdata, data som inte publiceras med eftersläpning, för att snabbt få en uppfattning om de ekonomiska konsekvenserna av pandemin. Regelbundna och frekventa telefonintervjuer inleddes också med de svenska företag som ingår i Riksbankens företagsundersökning för att få en bild av deras syn på nuläget i ekonomin.

En kortsiktig effekt av pandemin var att det blev svårare att mäta inflationen, eftersom många produkter inte längre konsumerades. Att försöka förstå hur förändrade konsumtionsmönster påverkade inflationen blev en viktig del av det penningpolitiska analysarbetet. Riksbanken har under året också försökt kartlägga effekterna av krisen på produktiviteten och sysselsättningen – inte bara i närtid utan även på längre sikt.

De stora ekonomiska effekterna av krisen gjorde att analyser och implementering av nya penningpolitiska verktyg blev en mycket central del av Riksbankens utvecklingsarbete under året. Bland de nya verktyg som Riksbanken fattade beslut om under 2020 kan nämnas lån till banker för vidareutlåning till företag samt köp av företagspapper, säkerställda obligationer och kommunobligationer. När det gällde att utvärdera effekten av de penningpolitiska åtgärderna på bankernas kreditgivning kom Riksbankens nya databas KRITA, som utvecklats tillsammans med SCB, till särskilt stor användning.

När det gäller Riksbankens övriga utvecklingsarbete under året fortsatte analysen av flera av de långsiktiga makroekonomiska trender som observerats före coronapandemin, bland annat den svaga produktivitetsutvecklingen, de sjunkande globala realräntorna och digitaliseringen av ekonomin. Riksbanken gjorde också flera analyser av de ekonomiska konsekvenserna av klimatförändringarna. Arbetet med att bättre förstå växelkursens drivkrafter beskrevs ingående i redogörelsen 2019 och fortsatte under 2020. En ny makroekonomisk modell började också användas i Riksbankens prognosarbete under året.

Tabell 1. Penningpolitiskt relaterade studier gjorda 2020.

Publiceringsår är 2020 om inget annat anges

Fördjupningar i den penningpolitiska rapporten
"Inflationen inte helt jämförbar mellan länder", februari.
"Vad har hänt med finansiella förhållanden sedan hösten 2018?", februari.
"Riksbankens balansräkning växer", april.
"Centralbankernas åtgärder", april.
"Är permitterade arbetslösa?", april.
"Svårare att beräkna inflationen", april.
"Den svenska marknaden för företagsobligationer", juli.
"Den ekonomiska utvecklingen enligt två alternativa scenarier", juli.
"Inflationsutsikter under coronakrisen", juli.
"Pandemins långsiktiga effekter på produktion och sysselsättning", juli.
"Så har Riksbankens åtgärder fungerat under coronakrisen", september.
"Två alternativa scenarier för den ekonomiska utvecklingen", september.
"Hur påverkar klimatförändringarna Riksbankens arbete?", november.
"Fördelningseffekterna av Riksbankens åtgärder", november.
"De långsiktiga ekonomiska effekterna av pandemin är osäkra", november.
Ekonomiska kommentarer
N. Engström, "Nya utmanare på bolånemarknaden – Ökad konkurrens och möjlig räntepress", nr 1.
I. Häkkinen Skans, "Varför ökar arbetskraftsdeltagandet och sysselsättningen bland äldre?", nr 2.
J. Ewertzh, T. Falk, M. Hesselman, I. Hull, M. Löf, O. Stigland och M. Tibblin, "Realtidsindikatorer ger informationsstöd i snabba konjunkturvändningar", nr 3.
H. Armelius, C. A. Claussen, D. Vestin, "Pengar och penningpolitik i kristider", nr 4.
Y. Akkaya, C.-J. Belfrage, V. Corbo och P. Di Casola, "BNP-utvecklingen i Sverige relativt omvärlden i spåren av covid-19", nr 5.
E. Frohm, J. Grip, D. Hansson och S. Wollert, "Tudelad kreditutveckling under coronapandemin", nr 6.
E. Bylund och M. Jonsson, "Hur påverkar klimatförändringarna den långsiktiga realräntan?", nr 11.
M. Lindskog och I. Strid, "Effektiv vaccination mot covid-19 innebär stora samhällsekonomiska vinster" nr 13.
J. Johansson, M. Löf och O. Tysklind, "Förändrad konsumtion under pandemin påverkar inflationen", nr 14.
I. Häkkinen Skans, "Coronakrisen och arbetsmarknaden – effekter på kort och lång sikt, nr 1 2021.
Penning- och valutapolitik
E. Frohm och S. Ingves, "Framtiden är inte vad den en gång var – perspektiv på förändringar i svensk ekonomi", nr 1.
B. Andersson, M. Jonsson och H. Lundvall, "Den nya makroekonomiska miljön efter finanskrisen", nr 1.

Penning- och valutapolitik

H. Lundvall, "Vad driver den globala trenden mot lägre realräntor?", nr 1.

P. Bacchetta och P. Chikani, "On the weakness of the Swedish krona", nr 1 2021.

M. Gislén, I. Hansson och O. Melander, "Dollarlikviditet från Federal Reserve till andra centralbanker" nr 1 2021.

P. Gustafsson och T. von Brömsen, "Coronapandemin: Riksbankens penningpolitik och den finansiella utvecklingen under våren och sommaren 2020", nr 1 2021.

O. Melander, "Effekter på finansiella marknader av Riksbankens köp av statsobligationer 2015–2017", nr 1 2021.

Staff memo

O. Tysklind, "Kvalitetsjusteringar och internationella prisjämförelser", januari.

C.-J. Belfrage, P. Bonomolo och P. Stockhammar, "A time-varying equilibrium VAR model of the long-run real exchange rate", februari.

J. Alsterlind, M. Lindskog, och T. von Brömsen, "Ett index för de finansiella förhållandena i Sverige", februari.

E. Frohm, "Dämpad utrikeshandel efter 2009: diskussion om möjliga konsekvenser för Sverige, maj.

M. Ringqvist, P. Stockhammar och I. Strid, "Assessing the foreign linkages in MAJA – a conditional forecast evaluation approach", september.

A.-M. Ceh "Forecasting short-term movements in the Swedish krona", november.

Working paper series

M. Carlsson och A. Westermark, "Endogenous Separations, Wage Rigidities and Employment Volatility", no. 326.

M. Ferdinandusse, M. Freier och A. Ristinemi, "Quantitative easing and the price-liquidity trade off", no. 335.

K. Walentin och A. Westermark, "Learning on the Job and the Cost of Business Cycles", no. 353.

R. Billi, "Unemployment Fluctuations and Nominal GDP Targeting", no. 385.

V. Corbo och P. Di Casola, "Drivers of consumer prices and exchange rates in small open economies", no. 387.

P. Di Casola och S. Sichel, "TFP news, stock market booms and the business cycle: Revisiting the evidence with VEC models", no. 388.

R.M. Billi, U. Söderström och C.E. Walsh, "The Role of Money in Monetary Policy at the Lower Bound", no. 390.

V. Corbo och I. Strid, "MAJA: A two-region DSGE model for Sweden and its main trading partners", no. 391.

J. Cao, V. Dinger, A. Grodecka-Messi, R. Juelsrud och X. Zhang, "The interaction between macroprudential and monetary policies: The cases of Norway and Sweden", no. 392.

E. Frohm, "Labor shortages and wage growth", no. 394.

J. Oh och A. Rogantini Picco, "Macro Uncertainty and Unemployment Risk", no. 395.

S. Laséen, "Monetary Policy Surprises, Central Bank Information Shocks, and Economic Activity in a Small Open Economy", no. 396.

R. Duque Gabriel, M. Klein och A.S. Pessoa Tal, "The Effects of Government Spending in the Eurozone", no. 400.